

Jaarrapport 2018

De rijkdom van e-waste

1. E-waste	2
2. Hoogtepunten 2018	5
3. Recupel, gebouwd op 5 pijlers	15
4. Inzamelresultaten	16
5. Inzamelnetwerk	18
6. View on 2019	19

De rijkdom van e-waste

Recupel staat in voor de inzameling en verwerking van e-waste in België. 'E-waste' klinkt als een negatieve term, maar het is net onze gemeenschappelijke troef voor de toekomst. Dat elektro niet zomaar in de natuur mag belanden, zou ondertussen een evidentie moeten zijn. Tenminste, dat hopen wij toch.

Maar wist je dat je zoveel méér bijdraagt wanneer je elektro bij Recupel binnenbrengt?

Zo worden waardevolle onderdelen hergebruikt en terug in de economie gebracht. Resultaat? Minder mijnbouw om grondstoffen uit de aarde te halen. Dat is niet alleen beter voor de aarde maar ook voor de economie: door meer recyclage komen er meer banen bij. Ook voor het milieu is dit een stap vooruit want er belanden minder schadelijke materialen en stoffen in de natuur. En er komt minder CO2 in de atmosfeer.

Er zit dus heel wat rijkdom in 'e-waste'. In plaats van grondstoffen één keer te gebruiken, moeten we dezelfde grondstoffen opnieuw en opnieuw gebruiken. Urban mining maakt van de stad een mijn vol oude elektotoestellen die er ongebruikt bijliggen, maar een enorme rijkdom bevatten. In België zijn dat er zo'n 50 miljoen. Hoewel we met onze inzamelresultaten tot de wereldtop behoren, willen we nog meer doen om deze berg e-waste aan te pakken.

Daarom starten we dit jaaroverzicht met een wens, een droom, een vurige oproep.

Als elk gezin dit jaar één toestel extra inlevert zetten we een grote stap voorwaarts. Dat zijn zo'n 5 miljoen apparaten die een tweede leven krijgen: de toestellen die nog werken gaan naar de hergebruiksector, de grondstoffen van de kapotte toestellen worden omgetoverd tot nieuwe materialen.

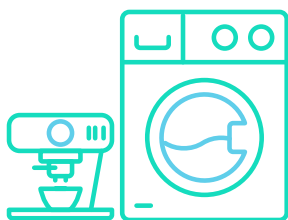
De cijfers hieronder maken je duidelijk waarom elk beetje helpt als we samen een extra inspanning doen. Deze cijfers stimuleren Recupel elke dag opnieuw om een versnelling hoger te schakelen zodat de circulaire economie sneller werkelijkheid wordt.

Circulaire economie. Feiten en cijfers over elektrisch en elektronisch afval

50 mln

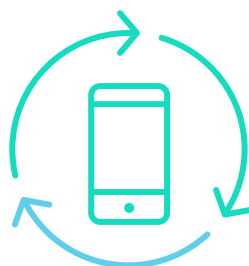
50 miljoen ton e-waste

Dit is wat we elk jaar wereldwijd produceren. Het gewicht van 4.500 keer de Eiffeltoren!

20 %

Slechts 20% van de berg e-waste wordt wereldwijd ingezameld en gerecycleerd. In België is dat gelukkig een pak meer.

77

Een Belgisch gezin heeft gemiddeld 77 apparaten waarvan er 10 niet meer worden gebruikt.

40

In een gsm zitten ongeveer 40 elementen die we kunnen hergebruiken zoals tin, koper, goud, zilver en palladium.

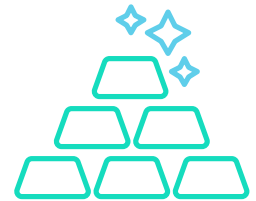
300 gr

Uit 1000 kilogram mobiele telefoons kunnen we 300 gram goud halen om te gebruiken in nieuwe toestellen.

50x

Er zitten tot 50 keer meer waardevolle metalen en mineralen in e-waste dan in ertsen uit de mijnen.

65 mld

De waarde van de metalen in alle ongebruikte apparaten wordt geschat op 65 miljard euro!

6 %

De circulaire economie kan een groei van 3% tot 6% opleveren, en duizenden jobs.

Hoogtepunten 2018

1. Waar zit al dat elektrisch en elektronisch afval eigenlijk? BeWeee brengt het in kaart.

2. Recupel is trendsetter: artificiële intelligentie voor afvalsortering

3. De allereerste International E-Waste Day

4. Grondstoffenjacht: spelenderwijs leren

5. Investeren in onze werknemers van de toekomst

6. 5 sterren voor Recupel

EFQM
Leading Excellence

7. Merci aan iedereen in België

HOOGTEPUNTEN 2018

1. Waar zit al dat elektrisch en elektronisch afval eigenlijk? BeWeee brengt het in kaart.

65% van de apparaten die op de Belgische markt worden gebracht, moeten ingezameld worden. Een duidelijk, krachtig en ambitieus signaal van de Europese Unie. Als hoofdrolspeler in België, staat Recupel in voor 45%. We stellen echter vast dat te veel e-waste stromen momenteel nog onder de radar blijven. Onderzoek van Deloitte toont aan dat 30% van het op de Belgische markt gebrachte elektro momenteel onvindbaar is en dus zomaar in de natuur kan belanden. Dit cijfer baart ons zorgen en dus springen we graag op de kar om hier dringend iets aan te doen.

Afvalstromen in kaart brengen

Om die 65% te realiseren is een belangrijke eerste stap om alle afvalstromen in elke fase betrouwbaar in kaart te brengen. Daarom zette Recupel, samen met andere marktactoren, in 2018 haar schouders onder de oprichting van de vzw BeWeee. De BeWeee-tool registreert hoeveel AEEA er op de markt

komt, hoeveel er wordt ingezameld en hoeveel er wordt verwerkt en waar. BeWeee doet de eerste analyse en stuurt de gegevens door naar de Vlaamse, Brusselse en Waalse overheid.

Eendracht maakt macht

Alle spelers in de afvalverwerkingsketen zijn verplicht om te rapporteren in BeWeee en dat is een goede zaak. De gewestelijke overheden kunnen spelers die zich niet aan de regels van het spel houden sneller detecteren en sanctioneren. Enkel als alle marktactoren zich engageren om e-waste correct te registreren en te verwerken, kunnen we de Europese doelstelling halen.

En de rol van Recupel?

Bedrijven die een contract hebben met Recupel én die hun volumes aan Recupel rapporteren, vallen niet onder de BeWeee-verplichting. Recupel regelt de administratieve afhandeling. Wanneer bedrijven slechts een deel via Recupel rapporteren dan moet het saldo jaarlijks doorgeven via het BeWeee-platform.

Meer weten over BeWeee? Je leest alles over deze rapporteringstool op www.beweee.be

HOOGTEPUNTEN 2018

2. Recupel is trendsetter: artificiële intelligentie voor afvalsortering

Artificiële intelligentie is ons nieuwe paradepaardje. Samen met IDLab, een imec-onderzoeksgroep van UAntwerpen, ontwikkelen we een zelflerend softwaresysteem dat apparaten automatisch herkent. In de eerste fase gaat het om afval uit de restcategorie: gsm's, kleine huishoudapparaten, radio, computers en dvd-spelers.

Waarom AI voor afvalsortering?

Vandaag gebeurt de analyse van afval uit de restcategorie met het menselijk oog. Werknemers van een afvalverwerker bekijken welke apparaten in welke categorie thuishoren. Een tijdrovend proces, want het gaat om zo'n 3% van 40.000 ton e-waste. Hoe kan dit eenvoudiger zonder kwaliteitsverlies? AI biedt de oplossing!

Hoe werkt AI voor afvalsortering?

De camera herkent direct een specifiek product. Dat kan alleen als de software alle mogelijke producten uit deze categorie kent. De voorbije 5 jaar hebben we een database aangelegd met meer dan 1 miljoen (!) beelden van onze apparaten. Die werden gebruikt voor de ontwikkeling van speciale beeldherkenningssoftware. Maar herkende de machine al deze zéér uiteenlopende producten? Het resultaat van de test was opmerkelijk: 90% kwam in de juiste categorie terecht, zoals ICT-materiaal. Een solide basis om het systeem te verfijnen en naar een perfecte score toe te werken.

Wat is de volgende stap?

Als het systeem helemaal op punt staat, kan dankzij AI elk apparaat aan het begin van een verwerkingsproces feilloos herkend worden. Bijvoorbeeld: welk soort apparaat is het, van welk merk en welk specifiek type uit dat jaar. Waarom is dat belangrijk? Een producent kan zo alle toestellen van een bepaald type en jaar opvragen voor gericht hergebruik van materialen en onderdelen, en zo efficiënter inzetten op circulaire economie.

De laboratoriumopstelling is al van start gegaan en we verwachten dat we het nieuwe AI-systeem eind 2019 overal kunnen invoeren. Onze toekomstdroom? Van automatische herkenning naar automatische sortering van apparaten. We zijn ook in gesprek met partners om het AI-systeem makkelijk toe te passen in andere markten.

HOOGTEPUNTEN 2018

3. De allereerste International E-Waste Day

Welke van onze ideeën zouden ook in het buitenland kunnen werken én omgekeerd? Als lid van het WEEE-forum (WEEE staat voor Waste Electrical and Electronic Equipment) werken we nauw samen met 35 nationale AEEA-organisaties. De bedoeling van dit platform is simpel: sharing is caring. Als we informatie en ervaringen uitwisselen, staan we samen sterker.

Het WEEE-forum lanceerde op 13 oktober 2018 de eerste internationale E-Waste Day. Op deze dag vragen we extra aandacht voor e-waste én roepen we de bevolking op om apparaten die ze niet meer gebruiken in te leveren voor hergebruik of recyclage. Recupel lanceerde op de eerste editie van deze E-Waste Day het educatieve spel Grondstoffenjacht in middelbare scholen. Benieuwd? Lees dan ook zeker het volgende hoogtepunt!

HOOGTEPUNTEN 2018

4. Grondstoffenjacht: spelenderwijs leren

Voor het secundair onderwijs hebben we een cool spel ontwikkeld: Grondstoffenjacht! Dit interactieve spel laat de leerlingen de levenscyclus van elektrische toestellen beter begrijpen. Een medewerker van GoodPlanet - een gespecialiseerde organisatie rond milieu-educatie - vertelt hen waar toestellen vandaan komen, welke materialen en grondstoffen erin zitten en wat ermee gebeurt als ze niet meer bruikbaar zijn. Jong geleerd is oud gedaan. Grondstoffenjacht werd op veel enthousiasme onthaald door leerlingen én leerkrachten. Aan de hand van hun evaluatie zetten we het spel helemaal op punt en organiseren we in 2019 een nieuwe ronde in middelbare scholen.

HOOGTEPUNTEN 2018

5. Investeren in onze werknemers van de toekomst

Het is geweldig om te zien hoeveel waardevolle ideeën er leven rond inzamelen, hergebruik en recyclage. Daarom gaan we steeds op zoek naar mensen en organisaties die ons kunnen inspireren. En wij hen natuurlijk. We geloven sterk in de kracht van jonge mensen die innovatieve en vooruitstrevende oplossingen kunnen aanreiken. De huidige generatie studenten zijn onze werknemers van de toekomst.

Dus werken we heel nauw samen met universiteiten en scholen. In 2018 liepen twee studenten Idea & Innovation Management van de Erasmus Hogeschool Brussel 6 weken stage bij Recupel. “Dit was allesbehalve een ‘normale’ stage. Zo organiseerden we een innovatieaudit, zetten we brainstormsessies op met het management om nadien met deze input aan de slag te gaan en projecten en ideeën uit te werken,” zegt een enthousiaste Gaétan.

Een ander voorbeeld? De creatieve koppen van de LUCA School of Arts. Zij dachten mee over het gloednieuwe design van onze elektrische wagens. Maar we krijgen niet alleen input, we delen ook onze expertise met studenten. Steeds meer jongeren diepen voor hun eindwerk het thema circulaire economie uit. Daar zijn we blij om en natuurlijk dragen we graag ons steentje bij.

HOOGTEPUNTEN 2018

6. 5 sterren voor Recupel

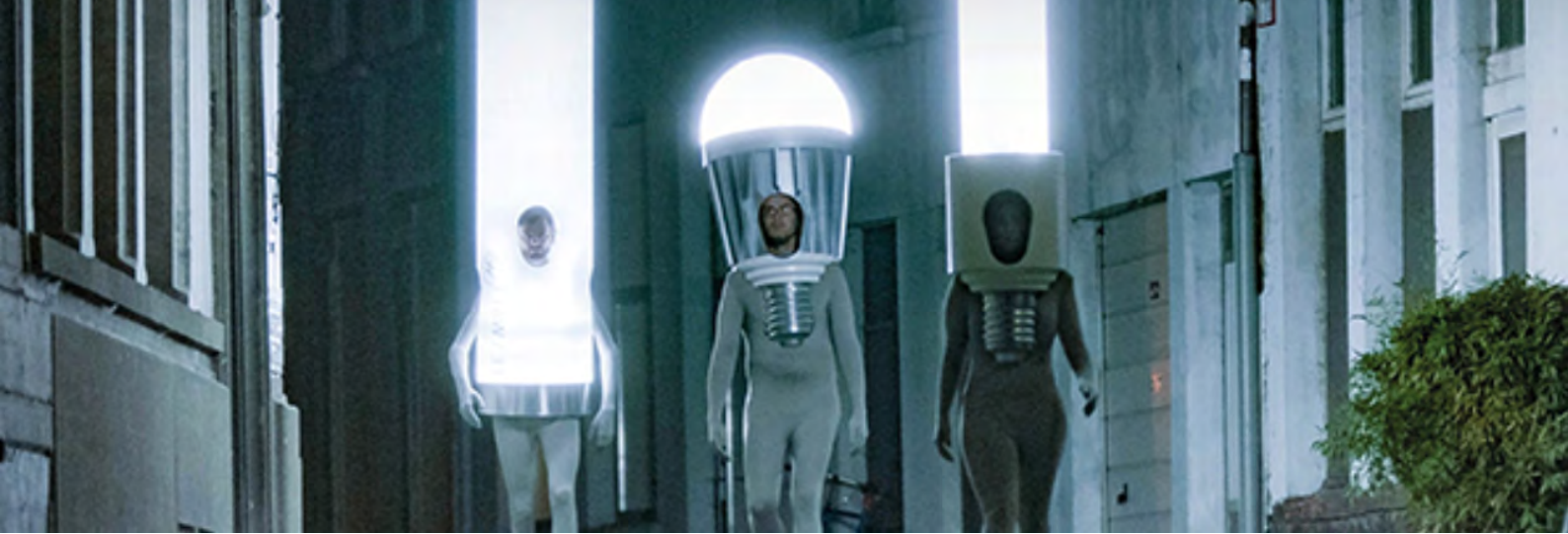
Kwaliteit waar we trots op kunnen zijn: daar gaan we voor. We meten constant onze eigen prestaties en lanceren programma's om onze operational excellence naar een hoger niveau te tillen.

Elke twee jaar lichten we onze organisatie grondig door. We gebruiken hiervoor het EFQM Excellence-model. Het EFQM-model is een standaard: meer dan 30.000 organisaties gebruiken het om zichzelf te evalueren.

De vorige evaluatie was in 2016. Het EFQM Excellence-model beoordeelde Recupel op 5 punten: leiderschap, medewerkers, strategie, samenwerking en middelen, en processen, producten en diensten. Toen haalden we een uitstekende score van 5 sterren.

In 2018 kregen we een nieuwe doorlichting. EFQM evalueerde hoe we onze verbeterpunten omgezet hadden in concrete actiepunten. We behouden onze 5 sterren en blijven zo tot de best georganiseerde bedrijven van België behoren. Een schouderklop voor al onze medewerkers!

HOOGTEPUNTEN 2018

7. Merci aan iedereen in België

9 op de 10 Belgen dankt zijn lampen af via de juiste kanalen. En dat is fantastisch nieuws, want met 90% van het herbruikbare, fijngemalen glas van de beste kwaliteit maken we nieuwe lampen.

De gemeenten die een lichtend voorbeeld waren in 2018 en dus heel veel lampen hebben ingezameld, kregen een lichtpunt cadeau. Zo brachten we licht naar de donkerste plaatsen in Herentals, Etterbeek en Marche-en-Famenne.

Recupel, gebouwd op **5 pijlers**

Elektro en lampen inzamelen en verwerken, is wat we doen. Een circulaire mindset creëren in de maatschappij is onze droom. Om die mindset te creëren, vinden wij dat we een voorbeeldfunctie hebben.

We willen de **beste operator** zijn

Hoe efficiënter we werken, hoe sneller die circulaire economie er zal staan. Daarom zijn we steeds op zoek naar de nieuwste werkprocessen, zo blijven we on top of the game.

We willen **innoveren**

De wereld staat niet stil en wij dus ook niet. We willen blijven leren, verbeteren en onszelf steeds blijven uitdagen. Alleen zo geraken we vooruit.

We willen **be a reliable partner**

Wat we doen, doen we niet alleen. We zijn steeds op zoek naar partners om samen een antwoord te kunnen bieden op nieuwe problemen en behoeften.

We willen een **betrouwbare partner** zijn

Onze droom? Wanneer iemand op zoek gaat naar verwerkingsmogelijkheden voor oud elektro of lampen, moet Recupel als eerste bron van informatie naar boven komen.

We willen **het beste team** zijn

Teamwork makes the dream work. Recupel zou Recupel niet zijn zonder haar medewerkers. Onze collaga's lopen over van goesting en passie voor een circulaire economie. Door hun inzet kunnen we doen, wat we doen.

Inzamelresultaten

10,3 kilogram per inwoner: zoveel afgedankt elektro hebben jullie in 2018 ingezameld. Op die manier werd er meer dan 117.000 ton elektro op een correcte en veilige manier verwerkt. Als je weet dat een personenauto ongeveer 1 ton weegt, dan kunnen we terecht fier zijn op dit fantastische resultaat.

Wist je trouwens dat we met deze cijfers tot de beste van de wereld horen op het vlak van inzameling en recyclage van e-waste?

▲ **Volume** ingezamelde apparaten

▲ **Aantal** ingezamelde apparaten via het logistieke netwerk van Recupel

▲ **Aantal** ingezamelde apparaten klein elektro via het logistieke netwerk van Recupel

Welke trends zijn er?

Inzameling klein elektro stijgt met 3,5%

In 2018 werden er 700.000 stuks meer klein elektro ingezameld. Dit zijn bijvoorbeeld gsm's, computers, haardrogers, koffiemachines, etc. Recupel investeert continu om het voor de consument zo eenvoudig mogelijk te maken deze kleine elektrische apparaten in te zamelen. Denk maar aan de RecyclePunten in onder andere supermarkten en doe-het-zelf zaken. Deze stijging toont aan dat jullie duidelijk de weg naar het inzamelpunt hebben gevonden.

Toestellen worden steeds lichter

Elektrotoestellen worden steeds kleiner en lichter en dit is vooral het geval bij televisies en monitoren. Laten we de fractie televisies en monitoren buiten beschouwing, dan zien we een duidelijke stijging in het ingezamelde gewicht van om en bij de 1.500 ton. We doen het dus nog een pak beter dan vorig jaar!

**We zijn dus goed bezig, maar de weg is nog lang.
Als iedere Belg meehelpt, geraken we er wel!**

Inzamelnetwerk

564 Recyclageparken

De recyclageparken blijven sterkhouders voor de inzameling van elektro. Ons netwerk telt maar liefst 564 recyclageparken verspreid over het land.

24 hergebruikcentra en kringwinkels

Afgedankte toestellen die nog werken komen terecht in een hergebruikcentrum. In België werkt Recupel met 24 hergebruikcentra samen. Ze repareren wat nodig is en maken jouw toestel klaar voor hergebruik. Daarna vertrekt het toestel naar één van de vele Kringwinkels waar het een tweede leven kan beginnen.

7283 collectiepunten

Oud elektro mag je afgeven in een collectiepunt van Recupel. Ons netwerk telt 7.283 collectiepunten, veelal is dit een winkel. Voor klein elektro hebben we een oplossing op maat van de consument: het RecyclePunt. In 2018 voegden we maar liefst 222 nieuwe RecyclePunten toe waardoor ons netwerk van RecyclePunten steeg met 10%, of 2.615 RecyclePunten in totaal.

Wat heeft 2019 nog in petto?

Zoals je in dit jaarverslag kon lezen was 2018 een succesvol jaar voor Recupel. Onze initiatieven zorgen voor steeds meer bewustwording over het belang van circulaire economie. Dit vertaalt zich in uitstekende inzamelcijfers: jaar na jaar kunnen wij steeds meer e-waste op een correcte manier verwerken.

En dit willen we ieder jaar opnieuw kunnen zeggen. Daarom maken wij deze belofte: dag na dag zetten onze medewerkers zich met passie en goesting in om van België en de wereld een mooiere plek te maken. Maar dit kunnen we niet alleen: aan jullie en onze partners vragen we dezelfde ambitie om recyclage, hergebruik en circulaire economie hoog in het vaandel te dragen.

1. Extra service voor bedrijven in 2019

Bedrijven hebben heel wat slapend elektro staan die ze in een opbergkast stockeren. Enter: Smartloop. Een nieuw digitaal platform voor het e-waste van bedrijven. Smartloop is een eenvoudige, snelle en voordelige oplossing. Kers op de taart? Het slapend elektro komt in de recyclagestroom terecht en wordt op een correcte manier verwerkt.

2. Sensibilisering

Een extra service voor bedrijven betekent niet dat we de consument vergeten. We hebben heel wat slimme campagnes op til staan die de consument stimuleert zijn of haar e-waste via Recupel in te zamelen.

3. Automatisering

Ophaalaanvragen via telefoon en e-mail willen we vervangen door automatische transportorders via een eenvoudige scan van een QR-code of het sturen van een unieke code per sms. Eenvoudiger voor de aanvrager en Recupel kan grondigere data-analyses uitvoeren.